

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd
Addysgu Powys
Powys Teaching
Health Board

R H I F Y N 2
Ionawr - Mawrth 2025

CYLCHLYTHYR POWYS DDI-FW G

Am roi'r gorau i ysmegu? Gwnewch Ionawr 2025 yn ddechrau newydd

Dechreuwch eich taith gyda **Helpa Fi i Stopio** heddiw.
Start your journey with **Help Me Quit** today.

Gyda 2025 yn prysur agosáu, mae llawer ohonom yn edrych ar wneud Addunedau Blwyddyn Newydd. Mae miloedd o bobl eraill wedi rhoi'r gorau i ysmegu a gallwch chi hefyd - felly gwnewch y mis Ionawr yma yn ddechrau newydd.

IOs ydych chi, aelod o'r teulu neu gleient yn ysmegu ac eisiau rhoi'r gorau iddi, mae cefnogaeth wedi'i phrofi am ddim i helpu rhoi'r gorau i ysmegu. Mae rhoi'r gorau i ysmegu yn dod ag amryw o fanteision i iechyd, rhai ar unwaith ac eraill sy'n adeiladu dros amser. Mae'r rhain yn cynnwys cael mwy o egni a gallu anadlu'n haws. Bydd gennych chi fwy o arian yn eich poced hefyd; mae'r ysmygwr cyffredin yn gallu arbed tua £38 yr wythnos pan fyddant yn rhoi'r gorau iddi - sef £2,000 y flwyddyn.

Gallwch ymweld â Chlinig Rhoi'r Gorau i Ysmegu lleol, cwrdd â phobl eraill sydd hefyd yn rhoi'r gorau iddi yn rheolaidd neu'n cael fideoalwadau neu dros y ffôn gydag un o'n Hymgyngorwyr Rhoi'r Gorau i Ysmegu hyfforddedig, mae opsiwn addas i bawb sy'n dymuno rhoi'r gorau i ysmegu. Mae'r gwasanaeth yn cynnwys mynediad at feddyginiaeth disodli nicotin AM DDIM.

Cysylltwch â ni heddiw i gael cymorth i roi'r gorau iddi drwy ddefnyddio'r cod QR ar dudalen 2, e-bostio StopSmoking.Powys@wales.nhs.uk neu ffonio **Helpa Fi i Stopio** ar 0800 085 2219.

Clinigau Rhoi'r Gorau i Ysmygu Wyneb yn Wyneb

Llun: Ysbyty'r Drenewydd: Dydd Llun 15:00-17:00
Meddygfa Llanidloes 09:30-12:30

Mawrth: Meddygfa'r Drenewydd 09:30-17:30
Meddygfa Llanandras 11-5pm (bob pythefnos)

Mercher: Meddygfa Llandrindod Dydd Mercher 11:00-16:30

Gwener: Clinig Cleifion Allanol Ysbyty Aberhonddu
I'w gadarnhau 17.30-19:00

Meddygfa'r Trallwng 09:30-15:00
Meddygfa Pengorof 09:30-12:30

FFURFLEN ATGYFEIRIO CYMORTH
RHOI'R GORAU I YSMYGU Bwrdd
Iechyd Addysau Powys

Grwpiau Rhoi'r Gorau i Ysmygu Wyneb yn Wyneb

Llun: Canolfan Integredig i Deuluoedd y Trallwng 10:30-11:30

Mercher: Brecon Hospital 18:00-19:00

Cysylltwch am fwy o wybodaeth: StopSmoking.Powys@wales.nhs.uk

CYSTADLEUAETH HFS FFERYLLFEYDD!

Enwebwch aelod o staff ar gyfer Gwobr Pencampwr Rhoi'r Gorau i Ysmygu Fferyllfeydd Powys a chyfle i ennill GWOBR! Oes aelod o staff fferyllfa yn eich siop sy'n dangos angerdd ac ymrwymiad wrth weithio gyda chleientiaid sy'n ceisio rhoi'r gorau i ysmegu?

Hoffem gydnabod gwaith caled staff fferylliaeth wrth gefnogi cleientiaid i roi'r gorau i ysmegu. Cyflwynwch enwebiad 100 gair gan gynnwys pam eich bod wedi dewis yr enwebai ar gyfer Pencampwr Rhoi'r Gorau i Ysmygu Fferyllfeydd Powys a pha ymdrechion arbennig y mae eich aelod staff enwebedig yn eu gwneud i gefnogi cleientiaid i roi'r gorau i ysmegu.

E-bostiwch eich enwebiad i stopsmoking.powys@wales.nhs.uk erbyn 3 Chwefror 2025 neu cysylltwch â ni drwy e-bost i gael rhagor o wybodaeth.

Hefyd bydd fferyllfeydd Powys sy'n cynnig cymorth rhoi'r gorau i ysmegu Lefel 3 yn cystadlu yn ystod y misoedd nesaf i sicrhau'r cynnydd mwyaf yn nifer yr ymdrechion i roi'r gorau i ysmegu eleni o'i gymharu â'r llynedd!

Bydd 2 fferyllfa sy'n cynyddu cyfanswm yr ymdrechion rhoi'r gorau iddi y maent wedi'u cefnogi gan y ganran fwyaf eleni (Ebrill 2024 - Diwedd Mawrth 2025) o'i gymharu ag Ebrill 2023 i Derfyn Mawrth 24 yn derbyn GWOBR i staff ei mwynhau.

Defnyddiwch y ddolen hon i ddod o hyd i'ch fferyllfa agosaf sy'n cynnig gwasanaeth rhoi'r gorau i ysmegu [Lefel 3: Quit Smoking Services In Your Area | Help Me Quit](#)

Babi HFS

Mae bod yn ddi-fwg yn ystod beichiogrwydd yn rhoi'r dechrau gorau mewn bywyd i'r babi..... Dyma rai cwestiynau cyffredin a ofynnir am ysmegu yn ystod beichiogrwydd.

Rwy'n feichiog ac wedi bod yn ysmegu- Oes yna unrhyw bwynt i mi roi'r gorau iddi nawr?

Bydd rhoi'r gorau i smegu ar unrhyw gam o'ch beichiogrwydd yn dod â buddion iechyd i chi a'ch babi. Hyd yn oed ar ôl diwrnod o beidio ag ysmegu, bydd eich babi'n cael mwy o ocsigen. Bydd hyn yn helpu ysgyfaint eich plentyn i ddatblygu'n dda. Mae rhoi'r gorau iddi nawr hefyd yn lleihau'r siawns o gael babi â phwysau geni isel

Beth sydd o'i le ar gael babi bach?

Mae ysmegu yn ystod beichiogrwydd yn cynyddu'r siawns o gael babi gyda phwysau geni isel. Mae babanod sydd â phwysau geni isel yn fwy tebygol o gael problemau iechyd difrifol na babanod pwysau arferol. Gall y problemau hyn effeithio ar iechyd eich babi nawr, trwy gydol ei blentyndod ac yn oedolyn.

Rydw i'n feichiog. Ydy hi'n iawn i mi ysmegu sigarêts ysgafn?

Mae ysmygwyr sy'n newid i sigarêts 'ysgafn' neu 'gymedrol' yn gwneud iawn am y lefelau isel o dar a nicotin trwy anadlu'n ddyfnach neu drwy ysmegu mwy o bob sigarét. Os ydych chi'n ysmegu sigarêts 'ysgafn' byddwch chi'n dal i roi cemegau niweidiol yn eich corff.

Ar hyn o bryd mae tîm Rhoi'r Gorau i Ysmegu Powys yn rhoi i unrhyw fenyw feichiog sydd am wneud ymgais i roi'r gorau iddi fonitor Carbon Monocsid personol AM DDIM!

Smokerlyzer®

Mae dyfeisiau Smokerlyzer i gyd yn ddyfeisiau carbon monocsid (CO) anadlu i gynorthwyo rhoi'r gorau i ysmegu. Mae'r dyfeisiau'n mesur faint o CO sydd yn anadlu ysmygwr. I weithwyr proffesiynol, mae'n ffordd o sefydlu statws ysmegu unigolyn yn fiocemegol ac i'r ysmygwyr eu hunain, mae'r Smokerlyzer yn gymorth gweledol ysgogol i'w hannog i roi'r gorau iddi ac i fesur eu cynnydd wrth wneud hynny.

Bydd tîm Rhoi'r Gorau i Ysmegu ym Mhowys yn cefnogi unrhyw fenyw feichiog i geisio rhoi'r gorau i ysmegu a darparu Therapi Disodli Nicotin AM DDIM. Cysylltwch â ni heddiw i gael cymorth i roi'r gorau iddi drwy ddefnyddio'r cod QR, e-bostio StopSmoking.Powys@wales.nhs.uk neu ffonio Helpa Fi i Stopio ar 0800 085 2219. Bydd dod yn ddi-fwg tra'n feichiog o fudd i'r babi ar unwaith!

Ysbyty HFS

Mae pob safle ysbyty yng Nghymru yn ddi-fwg yn unol â'r gyfraith. Mae hyn yn berthnasol i bawb, gan gynnwys staff, cleifion, ymwelwyr a chontractwyr. Yn ddiweddar, mae Bwrdd Iechyd Addysgu Powys wedi datblygu protocol NEWYDD ar gyfer cyflenwi Therapi Disodli Nicotin (NRT) i gleifion i leddfu a/neu atal rhag ysfeydd a symptomau tynnu'n ôl nicotin wrth fethu ag ysmegu na fêpio ar dir ysbytai. Gall staff BIAP ddilyn y ddolen hon i gyrchu'r protocol. Er mwyn cefnogi staff i ddefnyddio'r protocol hwn a sicrhau bod ysmygwyr yn parhau i fod yn ddi-fwg ac yn gyfforddus mewn gofal eilaidd, mae hyfforddiant hefyd ar gael ar ESR 000 NHS Wales - Supporting Smokers in Secondary Care.

Mae hyfforddiant Lefel 1 Gwneud i Bob Cyswllt Gyfrif hefyd ar gael i staff y GIG a'n cydweithwyr ehangach yn y sector cyhoeddus (nad ydynt yn y GIG) ar-lein. Bydd hyfforddiant Gwneud i Bob Cyswllt Gyfrif yn rhoi'r hyder a'r sgiliau i chi gael y sgysiau iach hynny. <https://mecc.publichealthnetwork.cymru/en/e-learning/>

Byddwch yn gweld y manteision iechyd o roi'r gorau i ysmegu yn syth. I unrhyw un sy'n cael trafferth rhoi'r gorau iddi, mae'r gwasanaeth rhoi'r gorau i ysmegu wrth law i ddarparu cefnogaeth.

Beth sy'n digwydd ar ôl i chi roi'r gorau i ysmegu?

Y cynharaf y byddwch yn rhoi'r gorau iddi, y cynharaf y byddwch yn sylwi ar newidiadau i'ch corff a'ch iechyd. Edrychwch ar yr hyn sy'n digwydd pan fyddwch chi'n rhoi'r gorau i ysmegu am byth.

Ar ôl 20 munud

Gwiriwch gyfradd eich pwls, bydd eisoes yn dechrau dychwelyd i normal.

Ar ôl 8 awr

Mae eich lefelau ocsigen yn gwella, a bydd lefel niweidiol carbon monocsid yn eich gwaed wedi lleihau hanner.

Ar ôl 48 awr

Mae eich lefelau carbon monocsid wedi gostwng i lefelau y disgwylir mewn unigolyn nad yw'n ysmegu. Mae eich ysgyfaint yn clirio mwcws ac mae eich synhwyrau o flas ac arogl yn gwella.

Ar ôl 72 awr

Os sylwch fod anadlu'n teimlo'n haws, mae hynny oherwydd bod eich tiwbiau bronciol wedi dechrau ymlacio. Bydd eich egni hefyd yn cynyddu.

Ar ôl 2 i 12 wythnos

Bydd gwaed yn pwmpio drwyddo i'ch calon a'ch cyhyrau'n llawer gwell oherwydd bydd eich cylchrediad wedi gwella.

Ar ôl 3 i 9 mis

Bydd unrhyw broblemau peswch, gwichian neu anadlu yn gwella wrth i swyddogaeth yr ysgyfaint gynyddu hyd at 10%.

Ar ôl 1 blwyddyn

Newyddion da! Bydd eich risg o drawiad ar y galon wedi haneru o'i gymharu ag ysmegwr.

Ar ôl 10 mlynedd

Mwy o newyddion da! Bydd eich risg o farwolaeth o ganser yr ysgyfaint wedi haneru o'i gymharu ag ysmegwr.

Fêpio

Ar 5 Tachwedd 2024, cyhoeddodd Llywodraeth y DU y Bil Tybaco a Fêpio yn y Senedd. Mae'r bil hwn yn un o'r ymyriadau iechyd cyhoeddus mwyaf arwyddocaol mewn cenhedlaeth. Er y gall fêpio fod yn ddefnyddiol i rai ysmygwyr wrth eu cefnogi i roi'r gorau i ysmegu, mae data'n dangos bod nifer y plant sy'n fêpio wedi treblu yn ystod y 3 blynedd diwethaf. Oherwydd eu cynnwys nicotin a'r niwed hirdymor anhysbys, mae fêpio yn cario risg o niwed a dibyniaeth i blant.

Gallwch gefnogi gwaith i leihau fêpio ym Mhowys drwy:

- Hyrwyddo ymgyrch fêpio Powys - Postiadau cyfryngau cymdeithasol yn ogystal â baneri, posteri, cardiau post ar gael. Cysylltwch â'n tîm i archebu adnoddau StopSmoking.Powys@wales.nhs.uk
- Rhannu llwybr fêpio ar gyfer pobl ifanc ym Mhowys - gweler isod
- Ymweld â thudalen we Fêpio Fêpio - Bwrdd Iechyd Addysgu Powys i gyrchu arweiniad a chyfeiriadau
- Cyrchu Taflenni Cyngor ar Fêpio ar gyfer pobl ifanc ac i rieni a gofalwyr a gynhyrchir gan ASH Cymru <https://ash.wales/vaping-resources/>

SGANIWCH FI

LLWYBR CYMORTH AR GYFER POBL IFANC SY'N DDIBYNNOL AR NICOTIN YM MHOWYS

PERSON IFANC YN YSMYGU AC YN ANWEDDU AC EISIAU RHOI FYNNU.

ANGEN CYMORTH???

CYSYLLTWCŔ Â: GWASANAETHAU RHOI FYNNU YSMYGU POWYS AR:

RHADFFÔN: 08000852219
NEU

ATGYFEIRIO TRWY FFURFLEN HUNANGYFEIRIO AR:

CLICIWCH YMA

CAMHS:

MEWNGYMORTH I BOBL IFANC AG ANGHENION IECHYD MEDDWL A LLES.
E-bost
powyscamhs.schools@reach@wales.nhs.uk

**ADFERIAD
CLICIWCH YMA**

PERSON IFANC YN ANWEDDU AC EISIAU RHOI FYNNU.

ANGEN CYMORTH???

MAE CYMORTH AR GAEL AR DRAWS Y GWASANAETHAU CANLYNOL:

GWASANAETH
IEUENCTID

CLICIWCH YMA

TÎM NYRSIO
YSGOL

CLICIWCH YMA

ADFERIAD

CLICIWCH YMA

HELP

**ARDAL 43 POWYS
CLICIWCH YMA**

**ASESU RISGIAU
DIOGELU/TRAGE
CLICIWCH YMA**

Useful Links:

PECYN CYMORTH TYBACO A NICOTIN SYB

GWYBODAETH AC ARWEINIAD AR ANWEDDU AR GYFER YSGOLION YNG NGHYMRU

POLISI YSGOL GYFAN AR YSMYGU AC ANWEDDU AR DIR YR YSGOL

DIM IFS, DIM BUTS

Taith Deborah at fod yn 'ddi-fwg'

Rydym yn falch iawn ohonoch, Deborah! Rhoddodd Deborah y gorau i ysmegu a phrofi canlyniadau sy'n newid bywyd.

Dyweddodd Deborah sydd wedi rhoi'r gorau i ysmegu yn ddiweddar ar ôl 42 mlynedd 'mae'r canlyniadau sy'n newid eich bywyd yn anhygoel'

Mae Deborah yn awyddus i ysbrydoli eraill ac mae'n bwriadu dod yn hyrwyddwr rhoi'r gorau i ysmegu yn y gymuned. Ar ôl rhoi'r gorau i ysmegu, mae Deborah yn teimlo bod ganddi fywyd newydd ac mae'n edrych ymlaen at ddyfodol iachach. Nid oedd Deborah yn siŵr i ddechrau y byddai'n gallu rhoi'r gorau i ysmegu. Fodd bynnag, ar ôl iddi gwrdd ag Alex (Ymgynghorydd Rhoi'r Gorau i Ysmegu Powys), cafodd groeso yn syth a disgrifiodd Alex fel 'cwrtais, cymwynasgar, anfeirniadol a disgrifiodd nad oedd unrhyw bwysau ar y sesiwn mewn unrhyw ffordd'.

Felly, os ydych chi wedi cael digon o ysmegu a'r holl effeithiau negyddol mae'n eu cael, beth am ymuno â'r 15,000 o bobl yng Nghymru sy'n cael cymorth gan Helpa Fi i Stopio bob blwyddyn? Mae tîm Rhoi'r Gorau i Ysmegu Powys yma i helpu'r holl ysmygwyr ar eu taith i ddod yn ddi-fwg.

Gallwch hunanatgyfeirio drwy gysylltu â: Helpa Fi i Stopio |Gwasanaethau Rhoi'r Gorau i Ysmegu yng Nghymru 0800 085 2219 neu tecstiwch HMQ i 80818 neu gallwch e-bostio stopsmoking.powys@wales.nhs.uk

Dolenni Gwefan BIAP

Rhyngrwyd BIAP (cyhoeddus)
[Ysmegu - Bwrdd Iechyd Addysgu Powys \(gig.cymru\)](https://www.gig.cymru)

Mewnwrwyd BIAP (staff BIAP)
[Di-fwg \(sharepoint.com\)](https://sharepoint.com)